

જીલ્લા કૃષિ હવામાન એકમ (DAMU)

ગ્રામીણ કૃષિ મૌસમ સેવા (GKMS)

કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર

જી.કૃ.યુ., જામનગર- ૩૬૧૦૦૬

તા.૦૬-૦૧-૨૦૨૧ થી તા.૧૦-૦૧-૨૦૨૧

જામનગર જીલ્લા કૃષિ હવામાન બુલેટીન નં. ૦૨(૨૦૨૧) તારીખ: ૦૫-૦૧-૨૦૨૧

(જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી અને ભારત મૌસમ વિભાગ દ્વારા સંપન્ન)

પાછલા અઠવાડિયાનું જામનગર નું હવામાન

હવામાનપરિબળો		
વરસાદ(મી.મી)	૦૦.૦	
મહત્તમતાપમાન(સે.ગ્રે)	૨૪.૫-૨૫.૦	
લઘુત્તમતાપમાન(સે.ગ્રે)	૭.૫-૧૦.૬	
ભેજ(%)	સવાર	૫૬-૭૪
	બપોરબાદ	૨૭-૪૧
પવનનીગતિ (કિમી/કલાક)	૩.૬-૮.૪	

હવામાન આગાહી

ઉત્તર સૌરાષ્ટ્ર ખેત આબોહવાકીય વિભાગ - જામનગર જીલ્લાની હવામાન આગાહી

તારીખ	દિવસ-૧	દિવસ-૨	દિવસ-૩	દિવસ-૪	દિવસ-૫
પેરામીટર	૦૬-૦૧-૨૦૨૧	૦૭-૦૧-૨૦૨૧	૦૮-૦૧-૨૦૨૧	૦૯-૦૧-૨૦૨૧	૧૦-૦૧-૨૦૨૧
વરસાદ (મી.મી.)	૦	૦	૦	૦	૦
મહત્તમતાપમાન(સે.ગ્રે)	૨૬	૨૫	૨૬	૨૬	૨૬
લઘુત્તમતાપમાન(સે.ગ્રે)	૧૦	૧૦	૮	૧૧	૧૧
વાદળનીસ્થિતિ	ચોખ્ખુ	ચોખ્ખુ	ચોખ્ખુ	ચોખ્ખુ	ચોખ્ખુ
મહત્તમભેજ (%) સવાર	૪૮	૫૬	૫૩	૫૪	૫૮
લઘુત્તમભેજ (%) બપોરબાદ	૨૮	૨૮	૩૦	૨૮	૪૦
પવનનીગતિ (કિમી/કલાક)	૧૮.૮	૨૧.૮	૨૧	૨૪.૧	૨૬.૬
પવનનીદિશા (ડીગ્રી)	ઉત્તર	ઉત્તર	ઉત્તર	ઈશાન	ઉત્તર

નોંધ: આ આગાહી સમગ્ર જીલ્લાની સરેરાશ હોય છે એટલે તેને કોઈ પણ એક જગ્યા માટે લાગુ કરવી નહીં.

ભારત સરકારશ્રીના હવામાન ખાતા તરફથી મળેલ હવામાન માહિતી અનુસાર અત્રેના ગ્રામીણ કૃષિ મૌસમ સેવા વિભાગ, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, જામનગર તરફથી જાણાવવામાં આવે છે કેઉત્તર સૌરાષ્ટ્ર ખેત અબોહવાકીય વિસ્તારના

જામનગર જીલ્લામાં આગામી સપ્તાહ દરમિયાન હવામાન સુકું, ઠંડુ અને ચોખ્ખું રહેશે. આગામી સપ્તાહમાં વરસાદ પડવાની

સંભાવના નહીવત છે. આ સમય ગાળામાં મહત્તમ તાપમાન દિવસ દરમ્યાન ૨૫-૨૬ ડીગ્રી સેલ્શીયસ જેટલું તેમજ લઘુત્તમ તાપમાન રાત્રી દરમ્યાન ૦૮-૧૧ ડીગ્રી સેલ્શીયસ જેટલું રહેવાની સંભાવના છે. સવારના સમયે ભેજનું પ્રમાણ ૪૮-૫૮ % રહેશે તથા બપોર પછીના ભેજનું પ્રમાણ ૨૮-૪૦% રહેવાની શક્યતા છે. પવનની દિશા મોટે ભાગે ઉત્તર -ઈશાન રહેવાની અને પવનની ઝડપ ૧૮.૮-૨૬.૬ કીમી/કલાક રહેવાની શક્યતા છે.

સામાન્ય કૃષિ સલાહ

કોરોના વાયરસના સંક્રમણને અટકાવવા ખેતી કાર્યો અને ખેતપેદાશના વેચાણ અને બીજ, ખાતર અને દવાઓની ખરીદી દરમ્યાન મોં પર કપડું (માસ્ક) બાંધી રાખવું અને બે વ્યક્તિ વચ્ચે ૬ થી ૭ ફૂટ અંતર જાળવવું.

ઠંડી હવામાન પરિસ્થિતિમાં અતિશય ઠંડા સીધા પવનથી રક્ષણ માટે રાત્રીના સમયમાં પશુઓ ને શેડમાં બાંધવા અને કંતાન કોથળાનો ઉપયોગ કરવો.

શિયાળુ પાકોમાં પુરક ખાતર પિયત સાથે અથવા પિયત આપ્યા પછી આપવું. ચણાના પાકમાં નિંદણ ના નિયંત્રણ માટે આંતરખેડ કરવી. જો કોઈ શિયાળુ પાકોમાં રોગ-જીવત નો ઉપદ્રવ જણાય તો તેના નિયંત્રણના પગલા વહેલી તકે લેવા જોઈએ.

સુકારાના નિયંત્રણ માટે જીરુંમાં જમીનના આધારે ૪૫-૬૦ દિવસે પિયત બંધ કરી દેવું જોઈએ.

કપાસમાં વધારે પડતો રોગ જીવાતનો ઉપદ્રવ હોય અને નિયંત્રણ થઈ શકે એમ નાં હોય અથવા સમયસર વીણી થઈ ગઈ હોય તો, વહેલી તકે કપાસના પાકને કાઢી જેની વધારે પડતી માંગ હોય તેવા શાકભાજી પાકોનું વાવેતર કરવું જેથી વધારે નફો મેળવી શકાય.. કપાસની સાંઠીઓ/કરાઈઓનો બાળીને નાશ કરવાની જગ્યાએ શ્રેડર વડે તેના નાના ટુકડાઓ કરી કમ્પોસ્ટ (સેન્ટ્રીય ખાતર) બનાવવા ઉપયોગ કરવો.

પાક પ્રમાણે કૃષિ સલાહ

મુખ્યપાક	કૃષિસલાહ
ઉનાળુ મગફળી વાવેતર	<ul style="list-style-type: none"> ઠંડી ઓછી થતા ઉનાળુ મગફળીનું વાવેતર કરવું. ઉનાળુ મગફળીના વાવેતર કરવા માટે ઊભડી અને વહેલી પાકતી જ.જ.-૨, જ.જ.-૫, જ.જ.-૬, ટીએજી-૨૪, ટી.જી.-૨૬, ટીપીજી-૪૧, ટીજી-૩૭એ, આઈસીજીએસ-૩૭ અને આઈસીજીએસ-૪૪ માંથી કોઈપણ એક જાતની પસુંદગી કરવી.
ઘઉં	<ul style="list-style-type: none"> ઉધયનો ઉપદ્રવ રહેતો હોય ત્યાં ક્લોરપાયરીફોસ ૨૦ ટકા એ.સી. ૫ લીટર દવા પિયત પાણી સાથે આપવી. જો ઘઉંના પાકમાં ઉંદરનું નુકશાન જોવામળે તો ઝીંક ફોસ્ફાઈડ, બેરીયમ કાર્બોનેટ અને રેડ સ્કવેલ ખોરાક સાથે ભેળવીને મુકવાની ઉંદરના ત્રાસ સામે નિયંત્રણ મેળવી શકાય છે. મકુટ/તતુંમૂળ અવસ્થાએ ૧૩૦ કી.ગ્રા. યુરીયા અને પિયત આપવું.
રાતડો અને ગેરુ	 <ul style="list-style-type: none"> રોગની શરૂઆતમાં મેન્કોઝેબ ૭૫ વેપા ૪૦ ગ્રામ ૧૫ લીટર પાણીમાં ભેળવી ૧૫ દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.
ચણા	<ul style="list-style-type: none"> ચણામાં ડાળ ફૂટ, ફૂલ બેસવા અને દાણા ભરાવાની અવસ્થાએ પિયત આપવું.

સુકારો

- યાણાના ઉભા પાકમાં સુકારાના નિયંત્રણ માટે મેન્કોઝેબ ૪૦ ગ્રામ/૧૫ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો.

લીલી ઈયળ

- યાણાના પાકનું વાવેતર કરેલ હોય તો તેમાં આવતી લીલી અને લશ્કરી ઈયળના નિયંત્રણ માટે ૬ ગ્રામ એમામેક્ટીન બેન્ઝોયેટ અથવા ૨૦ મીલી ક્વીનાલફોસ ૧૦ લીટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવાથી સાફ પરીણામ મળે છે.

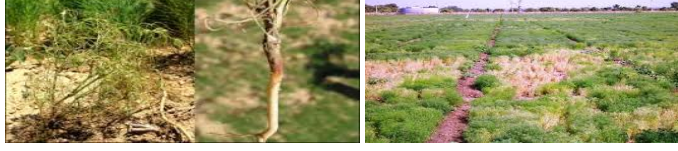
સ્ટંટ વાઈરસ

- રોગ મોલોમશી મારફતે ફેલાતો હોવાથી તેના નિયંત્રણ માટે કીટનાશક જેવી કે રમથાઈલ-ઓ-ડીમેટોન ૧૨ મીલી અથવા ડાયમીથોએટ ૧૦ મીલી ૧૫ લીટર પાણીમાં ભેળવી જરૂરીયાત મુજબ છંટકાવ કરવો.

જી૩

સુકારો

- કાર્બેન્ડાઝીમ ૫૦ વે.પા. ૨૫ ગ્રામ દવા ૧ પંખમાં નાખીને રોગથી અસર પામેલા છોડની ફરતે જમીનમાં આપવાથી રોગની તીવ્રતા ઘટાડી શકાય છે.

પિયત

- વિલ્ટ અને ફૂગના રોગને રોકવા માટે વધુ પિયત ન કરો.
- ત્રીજુ પિયત નિંદામાણુ કર્યા બાદ ૩૦ દિવસે આપવું અને ચોથું પિયત ૫૦ દિવસે આપવું.

કાળી ચરમી

- જીરૂના પાકમાં ઝાકળ વધુ પ્રમાણમાં આવે તો પિયત મુલતવી રાખવું. તેમજ કાળી ચરમી અને રાખોડીનો ઉપદ્રવ થાય નહિ તે માટે હેક્ઝાકોનેઝોલ ૨૫ મિલી દવા ૧ પંખમાં નાખીને છંટકાવ કરવો.

ભૂકીછારો

- ભૂકીછારા રોગના નિયંત્રણ માટે વહેલી સવારે ૩૦૦ મૈશનો ગંધક પાવડર હેક્ટરે ૧૫ થી ૨૦ કી.ગ્રા.અથવા પ્રોપીકોનેઝોલ અથવા હેક્ઝાકોનેઝોલ ૧૦ મી.લી દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.

ધાણા

સુકારો

- ધાણાના વાવેતર ના ૧૫-૨૦ દિવસ પછી ટ્રાયકોડર્મા ફૂગનાશક પાવડર નો ઉપયોગ કરવો જોઈએ જેથી

જમીનજન્ય રોગોથી થતું નુકસાન અટકાવી શકાય છે.

પિયત

- વિલ્ટ અને ફૂગના રોગને રોકવા માટે વધુ પિયત ન કરો.

મોલો

- મોલોના નિયંત્રણ માટે ડાયમીથોએટ ૨૦ મિલી અથવાઈમીડાક્લોપ્રીડ ૩ મિલી ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરીછંટકાવ કરવો.

લસાણ

ચુસીયા
પ્રકારની
જીવાત

- ચુસીયા પ્રકારની જીવાત ના નિયંત્રણ માટે ફોસ્ફામીડોન ૫ મીલી અથવા ડાયમીથોએટ ૧૫ મીલી અથવા મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન ૧૫મીલી દવાને ૧૫ લીટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી ૧૫દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.

પિયત

- વધારે પડતું પિયત ન આપવું કેમ કે તેનાથી પાંદડા ના રોગ થવાની સમભાવના વધી જાય છે.

પીળા પાન

- પાન પીળા પડતા અટકાવવા મેન્કોઝેબ ૪૦ ગ્રામ અથવા લેક્ઝાકોનાઝોલ ૧૫ મિલી પ્રતિ ૧૦ લીટર પાણીમાં નાખીને છંટકાવ કરવો.

ડુંગળી

ચુસીયા
પ્રકારની
જીવાત

- ડુંગળીમાં ચુસીયા પ્રકારની જીવાત ના નિયંત્રણ માટે ફોસ્ફામીડોન ૫ મીલીઅથવા ડાયમીથોએટ ૧૫ મીલી અથવા મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન ૧૫મીલી દવાને ૧૫ લીટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી ૧૫દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.

જંબલી
ધાબાનો રોગ

- ડુંગળીમાં જંબલી ધાબાનો રોગ લાગે નહિ તે માટે પ્રોપીકોનાઝોલ, મેન્કોઝેબ ૪૦ ગ્રામ અને કાર્બેન્ડાઝીમ ૧૫ ગ્રામ ૧ પંપમાં વારા ફરતી કોઈપણ એક દવા નાખીને ૧૫ દિવસના અંતરે છંટકાવ કરવા.

કપાસ

વીણી

- સમયસર વીણી હાથ ધરવી. છેલ્લી વીણી પછી બકરા, ઘેટાં ચરાવવા જેથી ખુલ્યા વગરના ગુલાબી ઈયળના નુકસાનવાળા જીંડવા અને અન્ય કચરો નાશ પામે. ત્યારબાદ કરાંઠી સળગાવવી નહિ પરંતુ રોટાવેટર / મોબાઈલ ચોપરથી નાના ટુકડા કરી જમીનમાં દાટી દેવા જેથી જમીનમાં સેન્ટ્રીય તત્વનો ઉમેરો થવાથી સૂક્ષ્મ જીવોની સંખ્યા વધશે અને જમીનના સ્વાસ્થ્યમાં સુધારો થશે. અથવા કરાંઠી ભેગી કરી શ્રેડરથી નાના ટુકડા કરીને છાણ, યુરીયા, કમ્પોસ્ટ કલ્ચર ઉમેરી દેશી(સેન્ટ્રીય) ખાતર બનાવવું.

દિવેલા

ઘોડિયા
ઈયળ,
લીલી ઈયળ

- ઘોડિયા ઈયળ અથવા લીલી ઈયળના નિયંત્રણ માટે ડાયકલોરોવોસ ૭૬ ઈસી ૧૦ મિલી અથવા મિથાઈલ ઓ ડેમેટોન ૨૫ ઈસી ૧૫ મિલી ૧૫ લીટર પાણીમાં નાખીને છંટકાવ કરવો.

સફેદ માખી
અને ચુસીયા
પ્રકારની
જીવાતો

- સફેદમાખીઅનેલીલીપોપટીનોવધુઉપદ્રવજોવામળેછે.
જેનાનિયંત્રણમાટેએસીટામાપ્રીડ૨૦ટકાપગ્રામઅનેઈમીડાક્લોપ્રીડ૩૦.૫ %
૩મિલીસાથેલીબોળીનુંતેલ૫૦મીલીઅથવાલીબોળીનામીજનુંપટકાઅર્કનુંદ્રાવણ૫૦૦મીલી/૧૦લિટરપાણી
માંમિશ્રકરીછંટકાવકરવો.

તુવેર

સ્ટરીલીટી મોઝેક

- તુવેરમાં સ્ટરીલીટી મોઝેક (વંધ્યત્વનો રોગ, કથીરી)ના નિયંત્રણ માટે પ્રોપરઝાઈટ ૫૭% ઈ.સી ૩૦-૪૦ મિલી/પંપ છંટકાવ કરવો.

પિયત

- ફૂલ અવસ્થાએટપક પદ્ધતી વડે પિયત આપવું.

શીંગ માખી અને શીંગ કોરી ખાનાર ઈયળ

- શીંગ માખી અને શીંગ કોરી ખાનાર ઈયળના નિયંત્રણ માટે ક્વીનાલફોસર ૫ ઈસી ૧૦ લિટર પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવો.

શાકભાજી પાકો

પાન કોરીયુ

- વેલાવાળા શાકભાજી પાકમાં પાન કોરીયાનો ઉપદ્રવ ટાળવા માટે ૧૫ મીલી મીથાઈલ-ઓ-ડેમેટોન (૨૫ ઈસી) અથવા ૧૫ મીલી ડાયમીથોએટ (૩૦ ઈસી) ૧૫ લિટર પાણીના પંપમાં નાખીને છંટકાવ કરવો.

શ્રીપ્સ

- મરચીના પાકમાં શ્રીપ્સના નિયંત્રણ માટે ૩૦ મીલી પ્રોફેનોફોસ ૧૫ લિટર પાણીમાં મિશ્રણ કરી છાંટવી. શ્રીપ્સનો વધુ ઉપદ્રવ હોય તો સ્પીનોસાડ અથવા સ્પીનેટોરમ દવા ૭-૮ મીલી. પ્રતિ પંપ છાંટવી.

ફળ માખી

- ફળ માખીના નિયંત્રણ માટે એસીટામીપ્રીડ ૨૦ ટકા ૧૫ ગ્રામ દવા ૧૫ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.

ફળ અને ડોકાની ઈયળોનો

- રીંગણના પાકમાં જો ફળ અને ડોકાની ઈયળોનો ઉપદ્રવ હોય તો રીનાક્ષીપાયર ૧૮.૫ એસ.સી દવા ૫ મીલી ૧૫ લિટર પાણીમાં મીશ્ર કરીને છંટકાવ કરવો.

- ટામેટાના પાકમાં લીલી ઈયળનો ઉપદ્રવ વધુ જોવા મળે છે તેના નિયંત્રણ માટે ઈન્ડોક્ઝાકાર્બ ૨૫ ઈસી

૩૦ મિલી અથવા સ્પીનોસાદ ૪૫ ઇસી ૫ મિલી પ્રતિ પંપ છાંટવી.

પાનકથીરી

- શાકભાજી પાકોમાં પાનકથીરીનો ઉપદ્રવ જોવા મળે તો ફેનાઝાકવિન ૧૦ ઇસી ૧૦ મિલી અથવા ડાયફેન્યુરોન ૫૦ ડબલ્યુ પી ૧૫ ગ્રામ ૧૫ લીટર પાણીમાં પંપમાં નાખીને છંટકાવ કરવો.

સફેદ માખી

- ભીંડામાં સફેદ માખી અને લીલી પોપટીના નિયંત્રણ માટે લીંબોળીનું તેલ ૫૦ મી.લી. અથવા લીંબોળીના મીંજનું ૫ ટકા અર્ક નું દ્રાવણ ૫૦૦ મી.લી. અને ડાયફેનથાયુરોન ૫૦ ટકા વે.પા. ૧૬ ગ્રામ દવાને ૧૦ લીટર પાણીમાં મિશ્ર કરીને છંટકાવ કરવો.

પશુ

- તાપમાનમાં અચાનક ઘટાડો થતાં પ્રાણીઓને બચાવવા માટે, રાત્રે પ્રાણીઓને ઢંકાયેલ શેડ / વિસ્તારમાં રાખો.
- યોગ્ય માત્રામાં આવશ્યક ક્ષાર / ખનિજ મિશ્રણ ચારા સાથે ભેળવીને પ્રાણીઓને આપવું આવશ્યક છે.
- પશુઓના રહેઠાણની જગ્યાની વ્યવસ્થિત સફાઈ રાખવી અને માખીઓના ઉપદ્રવથી બચવા ફિનાઈલ છાંટવું અથવા લીમડાનાં પાનનો ધુમાડો કરવો.
- પશુને ૬ થી ૮ કી.ગ્રા. સુકો અને ૧૫ થી ૨૦ કી.ગ્રા. લીલો ચારો આપવો. દુધાળા પશુઓને પ્રતિ લીટર દુધની ઊપજ હોય તેમને નિયમિત ૧ કી.ગ્રા. ફીડ + ૫૦ ગ્રામ ખનિજ તત્ત્વોનું મિશ્રણ આપવું.
- ઈતરડીના નિયંત્રણ માટે ડેલ્ટામેથ્રીન અથવા એમીટ્રાલ ૨ મી.લી. એક લીટર પાણીમાં નાખીને છાંટવી.

District Agrometeorological Unit (DAMU)

Gramin Krushi Mausam Seva (GKMS)

Krishi vigyan kendra

Junagadh Agricultural University

Jamnagar-361006

Date: 06-01-2021 to 10-01-2021

Jamnagar District Agromet Advisory Service bulletin No. 02(2021) Date: 05-01-2021

(Issued jointly by Junagadh Agricultural University and India Meteorological Department)

Significant weather for the preceding week

weather parameter		
Rain fall (mm)	00.0	
Maximum temperature (°C)	24.5-25.0	
Minimum temperature (°C)	7.5-10.6	
Relative Humidity (%)	Morning	56-74
	Afternoon	27-41
Wind speed (Kmph)	3.6-9.4	

Weather forecasting for Jamnagar District

Date	Day-1 06-01-2021	Day-2 07-02-2021	Day-3 08-01-2021	Day-4 09-01-2021	Day-5 10-01-2021
Parameter					
Rain fall (mm)	0	0	0	0	0
Maximum temperature (°C)	26	25	26	26	26
Minimum temperature (°C)	10	10	9	11	11
Cloud cover (Okta)	Clear sky	Clear sky	Clear sky	Clear sky	Clear sky
Relative Humidity-I (%)	49	56	53	54	59
Relative Humidity-II (%)	29	28	30	29	40
Wind speed (Km/h)	19.9	21.9	21	24.1	26.6
Wind Direction (deg.)	N	N	N	NE	N

Note: Above forecast is the average situation of whole district not for one particular place.

Gramin Krishi Mausam Seva, Krishi Vigyan Kendra, Jamnagar and Indian meteorological department announce upcoming five days weather forecast of

Jamnagar district have Dry, cool and clear weather forecasted for next five days

Rain fall: In the next week no chances of rainfall.

Temperature: Maximum and minimum temperature likely to be in range 25-26 °C and 09-11 °C, respectively.

Relative Humidity: The RH-I and RH-II is likely to be in the range of 49-59 % & 28-40 %, respectively.

Wind Direction and Speed: Direction and speed of wind is likely to be W-NE and 19.9-26.6 km/h, respectively.

General Agricultural Advisory

Instructions given by Indian government on covid-19: - to restrict spreading of the disease while doing all the agricultural operations, it is necessary to maintain social distance, washing hands with soap for maintaining hygiene, to wear mask, to wear protected cloths & handling of instrument by sanitizing it at every place.

Protection of animal due to the cold weather condition animal transfer to the shed / cover area during night.

Apply the supplementary dose of fertilizer in all Rabi crop with or after irrigation. Interculturing in chick pea crop to prevent the weed growth and better development. If pest-disease infestation is observed then apply the related control measures.

Stop the irrigation in cumin crop at 45-60 DAS on the basis of the soil type to stop the wilt disease.

If there is a high infestation of pests and difficult to control or timely picked of cotton then sowing of demanded vegetable crop for get more benefit as soon as possible. Instead of burning cotton stalks, use of cotton shredder to make compost of it.

Crop wise Advisory

crop	Advisory
<p>Summer Groundnut</p> <p style="color: blue;">Sowing</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sowing can be carried out when wintee cold reduce Selecting early maturing vertical varieties for sowing so that harvesting and threshing operations can be completed before monsoon rains. GG-2, GG-5, GG-6, TAG-24, TG-26, TPG-41, TG37A, ICGS-37 choose any one early maturing variety from these.
<p>Wheat</p> <p style="color: blue;">Termite</p>	<ul style="list-style-type: none"> Application of Chlorpyriphos (20 EC) @ 5 litres per hectare with irrigation in the fields having perennial problem of termite infestation.
<p style="color: blue;">Rodent</p>	<ul style="list-style-type: none"> If rodent attack seen in wheat crop, make the food availability with poison like Zinc phosphide, Barium carbonate and Red squill.
<p style="color: blue;">Leaf blight and rust</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <ul style="list-style-type: none"> To control leaf blight and rust in wheat, at the beginning of the disease Apply a spray of Mancozeb 75 WP 40 gm in 15 litres of water twice at

15 days of interval.

Chick pea

Irrigation

- Apply irrigation at flowering stage and pod development stage.

Wilt

- If problem of wilting in standing crop, Spray Mencozeb 40 gm in 15 liters of water.

Heliothis

- Apply spray of emamectine benzoate @ 6 g or quinalphos @ 20 ml in 10 liters for control of Heliothis in chickpea of water and sprayed gives good results.

Stunt virus

- As the disease is spread through aphid, systemic insecticide like Methyl-O-dimeton @18 ml Or dimethoate @ 15 ml Mix in 15 liters of water and spray as required.

Cumin

Wilt

- Apply spray of Mancozeb 75 WP @ 25 g liter or Azoxystrobin 23 SC @ 15 ml or Propineb 70 WP @ 15 g or Propiconazole 25 EC @ 15 ml in 15 liter of water for the control of fusarium wilt.

Irrigation

- Do not over irrigate to prevent wilt and fungi disease.

Alternaria blight

- Postponed the irrigation in cumin crop in case of dew. Apply Hexaconazole 25 ml/pump for the Alternaria blight and wilt control.

powdery mildew

- Apply spray of Propiconazole @ 10 ml/10 liter in water or Hexaconazole or Supher @ 15-20 kg/ha for control of powdery mildew.

Sucking Pests

- For the control of sucking pests, Spray Imidacloprid 5 ml or Acetamipride 7 gm in 15 liters of water.

Coriander

Wilt

- After sowing 15-20 days apply trichoderma fungicide 5-6 kg/ha to prevent the wilt related disease in coriander.

Irrigation

- Do not over irrigate to prevent wilt and fungal disease.

Aphid

- Spray Diamethoate 20 ml or Imidacloprid 3 ml in 10 liters of water.

Garlic

Sucking pest

- For the control of thrips, spray Phosphamidon 5 ml or Dimethoate 15 ml or Methay-o- Demeton 15 ml in 15 liter of water at 15 days interval.

Irrigation

- Do not over irrigate to prevent leaf blight disease.

Leaf blight

- Carry out spraying of Mencozeb 75 % WP 40 gm/10 lit or hexaconazole 15ml/10 lit of water to prevent leaf blight disease in garlic crop.

Onion

Sucking pest

- For the control of thrips, spray Phosphamidon 5 ml or Dimethoate 15 ml or Methay-o- Demeton 15 ml in 15 liter of water at 15 days interval.

purple blotch

- For the control of purple blotch blight and fusarium wilt disease in onion make 3 alternate sprays of Mancozeb 40 gm and Carbendazim 15 gm in 15 litres of water.

Cotton

Picking & pulling of cotton stalk

- Carry out picking in time. Animals like goats, sheep among others, should be allowed to graze on unopened bolls and plant debris in the cotton fields after the last picking to prevent infestation in subsequent year. After grazing, don't burn cotton stalk but do in situ chopping & burying of cotton stalk in soil by mobile chopper and rotavator to improve soil biomass and health.

Castor

Semi looper, Spodoptera

- For the control of semi looper and spodoptera spray dichlorovos 76 EC 10 ml or methyl-o-demeton 25 EC 15 ml mix in 15 liter water and spray alternate.

White fly and Sucking pest

- To prevent the affect of white fly and other sucking pest spray Acetamiprid 20 % SP@ 5.0 gm OR imidacloprid 30.5 % 3 ml with neem seed extract 500 ml or neem oil 40 mla / 10 lit of water ml/10 lit of water.

Red gram

Starility mosaic

- Red mite infestation and spread Starility mosaic virus, for control them spray properzait 57% EC 30-40 ml/pump.

Irrigation

- Apply irrigation at pod development and seed formation stage.

Pod fly and Pod borer

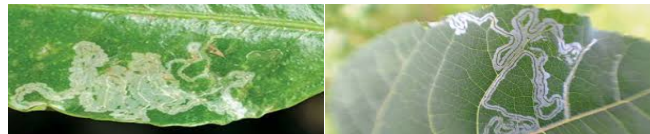

- For the control of Pod fly and Pod borer in Pigeon pea, Spray Quinalphos 25 EC 20 ml in 10 liter of water.

Vegetables

leaf Webber

- Infected plants should be uprooted and buried in the soil.
- Keep vegetable crop weed free.

- For the control of leaf Webber in fruit leafy vegetable spray 15 ml methyl-O-demeton (25 EC) Or 10 ml diamethoate (30 EC) in 15 liter of water.

Thrips

- For the control of thrips in chilli, spray 30 ml profenophos in 15 litres of water. In case of heavy attack make spray of spinosad or spinetoram 7-8 ml per 15 liter of water.

Fruit fly

- For the control of Fruit fly spray acetamiprid 20 % 15 gm per 15 liter water pump.

Fruit borer

- In brinjal and tomato crops control of fruit borer, spray reenaxipayar @ 5 ml in 15 lit of water.

- In tomato crops control of fruit borer, spray indoxacarb 25 EC 30 ml or spinosad 45 EC 5 ml per pump mix in water and spray.

mite

- If mite infestation observe in vegetable then spray fenazaquin 10 EC 10 ml or diafenuron 50 WP 15 gm per 15 liter water pump and carried out alternate spray.

whitefly & jassids

- For control of whitefly & jassids in Okra, spray 500 ml of 5 % neem seed extract or 50 ml neem oil or acephate 75 % SP @ 15 gm or imidacloprid 17.8 SL 3 ml/10 litre of water.

Animals (Cow, Buffalo)

- To protect animals from sudden drop in temperature, keep the animals in a covered shed/ area during the night.
  - Essential salts/mineral mixture in appropriate quantities must be mixed with feed and given to the animals.
  - Spray phenyl in the animal shed to avoid flies and mosquitoes. Keep animal shed hygienic and clean to avoid flies and mosquitoes.
  - Provide 6-8 kg good quality dry roughage with 15-20 kg green fodder to the animals. For milch animals, regularly follow schedule of 1 kg feed + 50 g mineral mixture per 2 liters of milk yield.
- Spray Deltamethrin or Amitraz 2 ml/litre of water for the control of tick.